

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL KAUNO APYGARDOS TEISME ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. balandžio 23 d. Nr. KA-P-31-7-14
Kaunas

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės I. e. p. 3-iojo audito departamento
direktorės Romualdos Masiulionienės
2008-06-11 pavedimą Nr. P-31-7

Auditą atliko valstybinės auditorės:
Roma Niedvarienė (grupės vadovė)
Ramunė Simaškienė

Auditas pradėtas 2008-06-11
Auditas baigtas 2009-04-23

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Įžanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo	6
1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	6
1.2. Dėl vienkartinių priemokų skyrimo teisėjams	8
1.3. Dėl teisėjų atlyginimo dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	9
2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	9
2.1. Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemokų	9
2.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo valstybės tarnautojams	10
3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	11
3.1. Dėl tarnybinių koeficientų nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis	11
3.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis	11
4. Dėl teismo debetinio įsiskolinimo	12
5. Kiti pastebėjimai	13

IŽANGA

Valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą, vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu¹ patvirtinta 2008 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės l. e. p. 3-iojo audito departamento direktoriaus pavedimu², atliko vyriausioji valstybinė auditorė Roma Niedvarienė (grupės vadovė) ir vyresnioji valstybinė auditorė Ramunė Simaškienė.

Audito tikslas – įvertinti 2008 metų finansinės atskaitomybės ir kitų ataskaitų duomenų tikrumą ir teisingumą bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei pareikšti nepriklausomą nuomonę. Įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2009 metams poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Audituotas subjektas – Kauno apygardos teismas (toliau – teismas), adresas: A. Mickevičiaus g. 18, 44312 Kaunas. Identifikavimo kodas – 293372420.

Audituojamu laikotarpiu teismui vadovavo l. e. teismo pirmininko pareigas Albertas Milinis, teismo finansininke dirbo Aldona Laukienė.

Audito ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o nepriklausoma nuomonė apie finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą, jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiamą audito išvadoje.

Lietuvos Respublikos Seimas 2009 m. sausio 20 d. nutarimu Nr. XI-155 „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ Valstybės kontrolei pavedė atlikti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų (darbo užmokesčio fondo) valstybinį auditą Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose. Teismas dėl audito metu nustatytų klaidų, neatitikimų ir teisės aktų pažeidimų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų apskaitos srityje buvo informuotas 2009 m. vasario 19 d. raštu Nr. S-(31-1.10.1)-349 „Dėl atliktų audito procedūrų“. Rašte nurodyti dalykai buvo susisteminti ribotos apimties valstybinio finansinio (teisėtumo) audito, atlikto Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose, rezultatų apibendrinimo ataskaitoje ir yra pateikiami šioje ataskaitoje.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2008-01-02 d. įsakymas Nr. V-1 „Dėl 2008 metų valstybinio audito programos“ (su vėlesniais pakeitimais).

² Valstybės kontrolės l. e. p. 3-iojo audito departamento direktoriaus 2008-06-11 pavedimas Nr. P-31-7.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinama teismo 2008 metų finansinė atskaitomybė:

- Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008m. apyskaita (forma Nr. 3);
- Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 4);
- Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6);
- Finansinio turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 7);
- Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8);
- Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-1);
- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-11);

Teismas 2008 metais vykdė dvi programas: „Bylų nagrinėjimas“, kodas 1.2 ir specialiąją paslaugų teikimo programą, kodas 1.81. Teismui 2008 metams įstatymu³ buvo skirta 10 347,0 tūkst. Lt (iš jų – 7 382,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) valstybės biudžeto asignavimų programoms vykdyti, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁴ – 3,4 tūkst. Lt (iš jų – 2,6 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) minimaliajai mėnesinei algai padidinti ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁵ – 260,0 tūkst. Lt Kauno apygardos teismo pastato (Kaunas, A. Mickevičiaus g. 18 A) eksploataavimo išlaidoms padengti. Šioms programoms įgyvendinti teismas iš valstybės biudžeto 2008 metais gavo ir panaudojo 10 595,4 tūkst. Lt asignavimų, iš jų: 1.2 programai – 10 592,4 tūkst. Lt ir 1.81 programai – 3,0 tūkst. Lt. Teismas programai „Bylų nagrinėjimas“ vykdyti 2008 metais gavo ir panaudojo 7 391,9 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 2 293,0 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms skirtus valstybės biudžeto asignavimus.

³ Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2007-12-06 Nr. X-1353, 3 priedėlis.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-02-06 nutarimas Nr. 90.

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-04-17 nutarimas Nr. 350.

Teisėjų taryba, vadovaudamasi 2007 m. gruodžio 14 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-209, kuriuo buvo patvirtinti Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto asignavimai teismams, 2008 m. sausio 15 d. raštu Nr. 36P-6-(7.1.10) nurodė, kad teismui 2008 metų valstybės biudžeto asignavimų sumoje yra numatyti 545,0 tūkst. Lt (iš jų: 416,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 129,0 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) tiksliniai daliniai asignavimai rengiamo Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo įgyvendinimui ir jų negalima naudoti tol, kol neįsigalios šis įstatymas.

Teismas 2008 metais Teisėjų atlyginimų įstatymo⁶ nuostatų įgyvendinimui (teisėjų darbo užmokesčio padidinimui ir vienkartinėms priemokoms) panaudojo 407,7 tūkst. Lt (iš jų: 96,7 tūkst. Lt - darbo užmokesčiui paskirtos sumos nuo 2008 m. lapkričio mėn. 15 d. iki gruodžio mėn. 31 d. teisėjų atlyginimo padidinimui, 311,0 tūkst. Lt - teisėjų vienkartinėms priemokoms) ir 126,4 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms, o 8,3 tūkst. Lt panaudojo kitų teismo darbuotojų priedams, priemokoms bei vienkartinėms išmokoms ir 2,6 tūkst. Lt nuo jų priskaitytoms socialinio draudimo įmokoms arba 10,9 tūkst. Lt mažiau nei buvo numatyta minėtu Teisėjų tarybos raštu.

Teismo kreditinis įsiskolinimas už prekes ir paslaugas 2008 m. gruodžio 31 d. sudarė 16,5 tūkst. Lt, debetinis – 7,7 tūkst. Lt.

Valstybinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁷.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama juo teisėtai. Visiškas užtikrinimas yra neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad mes netikrinome 100 proc. ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių bei sudarytų sandorių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

➤ 1 proc. visų kasinių išlaidų, tai yra 106,0 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

➤ 2 proc. Išlaidų sąmatų vykdymo balanso aktyvo ir pasyvo likučių, tai yra 512,3 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekiant gauti įrodymus, reikalingus audito tikslams pasiekti, teisme susipažinta su veikla ir organizacine struktūra bei apskaitos sistema, nustatyta reikšmingo iškraipymo rizika ir svarbiausios

⁶ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 2008-11-06 Nr. X-1771.

⁷ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

audito sritys. Vertinant vidaus kontrolę, buvo susipažinta su vidaus kontrolės aplinka ir procedūromis.

Atlikę vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, audito įrodymus nepriklausomai nuomonei pareikšti surinkome atlikę tik savarankiškas audito procedūras. Audito procedūras atlikome šiose srityse: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų (įskaitant socialines išmokas (pašalpas)), prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų (įskaitant gautinas ir mokėtinas sumas), ilgalaikio turto (įskaitant trumpalaikį turta, atsargas ir užbalansines sąskaitas), pinigų (įskaitant pajamas ir kompensuotus nuompinigių).

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo

Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu⁸ teismui nustatytos trisdešimt devynios teisėjų pareigybės. Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. dirbo trisdešimt aštuoni teisėjai, viena teisėjo pareigybė buvo laisva.

Teismas 2008 metais panaudojo 4 012,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų teisėjų darbo užmokesčiui ir 1 248,1 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms, iš jų:

- 3 133,1 tūkst. Lt nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 975,9 tūkst. Lt nuo jo priskaitytoms socialinio draudimo įmokoms (iki Teisėjų atlyginimų įstatymo įsigaliojimo⁹);

- 878,9 tūkst. Lt nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 272,2 tūkst. Lt nuo jo priskaitytoms socialinio draudimo įmokoms, (tame skaičiuje – 311,0 tūkst. Lt teisėjų vienkartinėms priemokoms ir 96,3 tūkst. Lt nuo jų priskaitytoms socialinio draudimo įmokoms).

1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Vertindami teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą, nustatėme, kad nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokestį teismas skaičiavo atsižvelgdamas į teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimą aiškinančius Teismų tarybos

⁸ Lietuvos Respublikos Prezidento 2006-08-25 dekretas Nr. 727 (su vėlesniais pakeitimais).

⁹ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 2008-11-06 Nr. X-1771 (įsigaliojo nuo 2008 m. lapkričio 15 d.).

nutarimus¹⁰, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės¹¹ nutarimais, kurie reglamentuoja teisėjų tarnybinių atlyginimų koeficientus, tarnybinių atlyginimų priedų už išstarnautą laiką kintamus dydžius ir nustatė tarnybinio atlyginimo (koeficiento) padidėjimą 1,75 karto.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Teismų įstatymo¹² nuostatas teisėjų darbo užmokestis (nuo 2008-11-15 teisėjų atlyginimas) nustatomas įstatymu. Teisėjų darbo užmokestis iki 2008 m. lapkričio 14 d. buvo reglamentuojamas Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymu, o nuo 2008 m. lapkričio 15 d. – Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymu.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2001 m. liepos 12 d. nutarimo konstatuojamosios II dalies 1 punkte nurodė, kad minėtais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais¹³ nustatytas teisinis reguliavimas nebegalioja nuo Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo įsigaliojimo dienos. Konstitucinis Teismas šiame nutarime konstatavo, kad Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos dėl teisėjų darbo užmokesčio mažinimo prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsniui, 109 straipsniui, 114 straipsnio 1 daliai ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui, todėl apskaičiuojant teisėjų darbo užmokestį netaikomos.

Nuo šio Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo dienos minėtos Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos iki 2008 m. lapkričio 14 d. nebuvo nei pakeistos, nei pripažintos netekusiomis galios.

Lietuvos Respublikos Seimas, siekdamas sutvarkyti teisėjų darbo apmokėjimo reglamentavimą, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimus,¹⁴ 2008 m. lapkričio 6 d. priėmė Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo pavadinimo, 1, 2, 3, 4, 5, 7 straipsnių ir įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymą, kuriais teisėjų darbo apmokėjimo nuostatos nuo 2008 m. lapkričio 15 d. buvo perkeltos į Teisėjų atlyginimų įstatymą.

Kadangi iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokesčio dydžio nustatymas nebuvo aiškiai reglamentuotas teisės aktais, negalėjome įvertinti nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. teismo teisėjų darbo užmokesčiui – 3 133,1 tūkst. Lt ir socialinio

¹⁰ Teismų tarybos 2003-03-07 nutarimas Nr. 84; 2003-06-06 nutarimas Nr. 113; 2004-04-02 nutarimas Nr. 207.

¹¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“; 1999-12-28 nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹² Lietuvos Respublikos teismų įstatymas, 96 str. 1 d.

¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“; 1999-12-28 nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹⁴ Įstatymų projektų reg. Nr. XP-3117-XP-3120 aiškinamasis raštas, http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=320851

draudimo įmokoms – 975,9 tūkst. Lt panaudotų valstybės biudžeto asignavimų teisėtumo ir 2009 metams valstybės biudžeto asignavimų poreikio planavimo šiems išlaidoms teisėtumo.

1.2. Dėl vienkartinių priemokų skyrimo teisėjams

Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnyje nustatyta, kad bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis atliekant teisėjo funkcijas, nurodytas Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose, išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Šiame straipsnyje nurodytų priemokų dydžių nustatymo ir išmokėjimo sąlygas ir tvarką pavesta nustatyti Teisėjų tarybai. Pagal Teisėjų tarybos nutarimu¹⁵ patvirtinto Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punkto nuostatas, vienkartinė priemoka teisėjams išmokama, jei teisėjai dėl darbo krūvio teisme dirba po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis, jei dėl procesinių veiksmų atlikimo teisėjai dirba poilsio ir švenčių dienomis pagal teismo administracijos nustatytą grafiką, jei po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis dalyvauja teismų savivaldos institucijų darbe ar atlieka šių institucijų pavestas užduotis, taip pat vykdant teismų administracinės veiklos priežiūros funkcijas ir tais atvejais, kai kalendoriniais metais teisme dirbo mažiau teisėjų, nei nustatyta teisėjų etatų sąrašė.

Teisme 2008 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. P1-190 ir 2008 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. P1-194 vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsniu ir Teisėjų tarybos 2008 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 13P-211-(7.1.2) patvirtinto Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams II skyriaus 4 ir 5 punktais teisėjams buvo skirtos 33-100 proc. pareiginės algos dydžio 311,0 tūkst. Lt vienkartinės priemokos. Pagal l. e. teismo pirmininko pareigas 2009 m. vasario 18 d. pateiktą paaiškinimą, teisėjams vienkartinės priemokos už 2008 metus buvo skirtos ir išmokėtos dėl teisėjų padidėjusio darbo krūvio, nesant teisme nustatyto teisėjų skaičiaus (nuo 2008 m. sausio 21 d., pasibaigus vieno teisėjo įgaliojimų laikui, o nuo 2008 m. birželio 2 d. vieną teisėją paskyrus Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju, iki 2008 m. rugpjūčio 25 d. į atsilaisvinusias teisėjų pareigybes nauji teisėjai nebuvo paskirti), viena teisėjo pareigybė buvo laisva visus metus. Teisėjams skirtos ir išmokėtos vienkartinės priemokos neviršijo pareiginės algos dydžio.

Įvertinę teisėjų dirbtų viršvalandžių, darbo poilsio ir švenčių dienomis apskaitą nustatėme, kad teisme 2008 nebuvo nustatytos teisėjų dirbtų viršvalandžių ir darbo poilsio bei švenčių dienomis apskaitos tvarkos. Teisme teisėjų dirbti viršvalandžiai ir darbas poilsio bei švenčių dienomis nėra žymimi darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose. Teisėjų dirbtas laikas poilsio ir švenčių

¹⁵ Teisėjų tarybos 2008-12-05 nutarimas Nr. 13P-211-(7.1.2).

dienomis žymimas Darbuotojų registracijos žurnale, kurio kontrolę vykdo teismo raštinės vedėja Teisėjų dirbtų viršvalandžių apskaita (nors dirbo mažiau teisėjų nei nustatyta etatų sąrašė) nebuvo vedama.

Pažymėtina, kad teismo pirmininkas, atsižvelgdamas į audito metu pateiktą rekomendaciją - sukurti darbo laiko apskaitos taisykles, kurios užtikrintų tikslią kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių, darbo laiko poilsio ir švenčių dienomis apskaitą - 2009 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. V1-11 patvirtino Teismo teisėjų viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis apskaitos, vienkartinės priemokos apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašą.

1.3. Dėl teisėjų atlyginimo dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Kaip minėta, 2008 m. lapkričio 15 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, kuris nustatė teisėjų atlyginimų dydžius ir jų skaičiavimo tvarką. Pagal šį įstatymą bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjų atlyginimas susideda iš pareiginės algos ir priedo už ištarnautus Lietuvos valstybei metus. Šiame įstatyme nustatyta, kad teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis, atliekant įstatymuose numatytas teisėjo funkcijas, Teisėjų tarybos nustatyta tvarka išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Reikšmingų klaidų, neatitikimų ir pažeidimų, apskaičiuojant ir išmokant teisėjų atlyginimą po 2008 m. lapkričio 15 d., nenustatyta.

2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos šešiasdešimt devynios valstybės tarnautojų pareigybės, neužimtos trys pareigybės. Teismas 2008 metais panaudojo 2 525,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui, iš jų: 397,4 tūkst. Lt priedams, 34,7 tūkst. Lt priemokoms, 284,0 tūkst. Lt vienkartinėms piniginėms išmokoms ir 782,2 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

2.1. Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemokų

Valstybės tarnybos įstatyme¹⁶ nurodyta, kad valstybės tarnautojo darbo užmokestį sudaro pareiginė alga, priedai ir priemokos. Teisme dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygiai ir

¹⁶ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 23 str. 1 d.

kategorijos atitinka Teisėjų tarybos¹⁷ nutarimu patvirtintus valstybės tarnautojų pareigybių lygius ir kategorijas. Vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymu¹⁸ valstybės tarnautojams gali būti mokami priedai už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, už kvalifikacinę klasę arba kvalifikacinę kategoriją ir pareiginės algos dydžio vienkartinis priedas. 2008 metais teismo valstybės tarnautojams pareiginės algos dydžio vienkartiniai priedai neskirti. Be to, minėtame įstatyme¹⁹ numatyta, kad valstybės tarnautojams gali būti mokamos priemokos už darbą poilsio ir švenčių dienomis ir nakties metu, už darbą kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis ir už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą ar papildomų užduočių, atliekamų viršijant nustatytą darbo trukmę, atlikimą. 2008 metais valstybės tarnautojams skirtų priemonių suma neviršijo 60 procentų pareiginės algos (Valstybės tarnybos įstatymo 26 straipsnio 3 dalis), o priemonių ir priedo už kvalifikacinę klasę suma neviršijo 70 procentų pareiginės algos (Valstybės tarnybos įstatymo 23 straipsnio 2 dalis).

2.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo valstybės tarnautojams

Valstybės tarnybos įstatyme²⁰ numatyta, kad valstybės tarnautojai gali būti skatinami vienkartinėmis pinigėmis išmoka Vyriausybės nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu²¹ patvirtino Vienkartinų piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos aprašą (toliau – aprašas). 2008 metais teisme valstybės tarnautojams vienkartinės piniginės išmokos buvo skirtos, laikantis patvirtinto aprašo, t. y. vienkartinės piniginės išmokos neviršijo 100 procentų nustatytosios valstybės tarnautojo pareiginės algos, jos buvo paskirtos ne daugiau nei kartą per metus tuo pačiu pagrindu (aprašo 2 punkte numatytais atvejais), vienkartinės piniginės išmokos neskirtos valstybės tarnautojams, turintiems galiojančias tarnybines nuobaudas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2008 m. gruodžio 15 d. posėdžio protokolu pritarė nuostatai, kad 2008 metais vienkartinės piniginės išmokos valstybės tarnautojams iš valstybės ir savivaldybių institucijos ar įstaigos sutaupytų darbo užmokesčio lėšų nebūtų mokamos.

Pažymėtina, kad teisme valstybės tarnautojams vienkartinės piniginės išmokos po 2008 m. gruodžio 15 d. nebuvo skirtos ir išmokėtos.

¹⁷ Teisėjų tarybos 2008-06-30 nutarimas Nr. 13P-114-(7.1.2) „Dėl teismuose dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygių ir kategorijų“.

¹⁸ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 25 str. 1 d. 1, 2, 5 p.

¹⁹ Ten pat, 26 str. 1 d. 1, 2, 3 p.

²⁰ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str. 2 d. 3 p.

²¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-07-19 nutarimas Nr. 1167 „Dėl vienkartinų piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 metais buvo patvirtintos keturiasdešimt keturios darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybės. 2008 m. gruodžio 31 d. teisme dirbo trisdešimt septyni darbuotojai, septynios pareigybės buvo laisvos.

Teismas 2008 metais panaudojo 847,5 tūkst. Lt asignavimų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui, iš jų: 50,0 tūkst. Lt priedams, 38,1 tūkst. Lt priemokoms, 111,8 tūkst. Lt vienkartinėms piniginėms išmokoms ir 262,5 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

3.1. Dėl tarnybinių koeficientų nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis

Teismo darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tarnybinių atlyginimų koeficientai nustatyti, laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu²² patvirtintų tarnybinių atlyginimų koeficientų. Teisme 2008 metais struktūrinių padalinių vadovams ar jų pavaduotojams personaliniai priedai skirti nebuvo.

Teisme 2008 metais darbuotojams buvo skirti priedai už aukštą kvalifikaciją, skubių, svarbių ar sudėtingų darbų vykdymą ir priemokos už laikinai nesančių darbuotojų funkcijų (pareigų) atlikimą arba papildomų darbų vykdymą. Šių priedų ir priemokų reglamentavimas numatytas minėto nutarimo²³ 5.2 punkte. Pažymėtina, kad teisme 2008 metais darbuotojui skirta bendra priedų ir priemokų suma neviršijo darbuotojui nustatyto tarnybinio atlyginimo dydžio, priedai ir priemokos darbuotojams paskirti ne ilgesniam laikotarpiui kaip iki kalendorinių metų pabaigos.

3.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime²⁴ numatyti atvejai, kada galima mokėti vienkartines pinigines išmokas darbuotojams skatinti. Pastebėtina, kad teisme 2008 metais darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, skirtų vienkartinių piniginių išmokų dydis neviršijo

²² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²³ Ten pat,

²⁴ Ten pat, 5.4 p

100 procentų nustatytojo tarnybinio atlyginimo, po 2008 m. gruodžio 15 d. šios išmokos nebuvo skirtos ir išmokėtos.

Nustatyta, kad teismo vyriausiajam specialistui informatikui 2008 metais (l. e. kanclerio pareigas 2008 m. liepos 8 d. įsakymas Nr. P1-119 ir l. e. teismo pirmininko pareigas 2008 m. rugsėjo 22 d. įsakymas Nr. P1-158) buvo paskirtos ir išmokėtos dvi vienkartinės piniginės išmokos po 1 665 Lt tuo pačiu pagrindu – darbuotojui atlikus vienkartinės ypač svarbias užduotis. Taip buvo pažeistas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo²⁵ 5.4 punktas, kad kiekvienu atveju, nurodytu minėtame punkte, vienkartinė piniginė išmoka gali būti skiriama ne daugiau kaip kartą per metus.

Teisme, pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, darbuotojui buvo skirta ir išmokėta 1 665 Lt vienkartinė piniginė išmoka daugiau kaip kartą per metus tuo pačiu atveju.

Pažymėtina, kad teismo pirmininkas 2009 m. kovo 20 d. rašte Nr. (1.11)-E2-3468 nurodė, kad už vieną vienkartinę piniginę išmoką išmokėtos 1 665 Lt lėšos grąžintos į valstybės biudžetą (2009 m. kovo 3 d. banko sąskaitos išrašas).

4. Dėl teismo debetinio įsiskolinimo

Teismas, nesilaikydamas Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo²⁶, atliko gyventojų pajamų mokesčio 7,2 tūkst. Lt (7,0 tūkst. Lt iš darbo užmokesčio išlaidų straipsnio ir 0,2 tūkst. Lt iš socialinių išmokų (pašalpų) straipsnio, 2007 m. gruodžio 31 d. mokėjimo pavedimas Nr. 3440) ir socialinio draudimo įmokų 0,5 tūkst. Lt (iš darbo užmokesčio išlaidų straipsnio, 2008 m. gruodžio 31 d. mokėjimo pavedimas Nr.2633) avansinius mokėjimus, nepagrindus jų apskaitos dokumentais, todėl 2008 metų pabaigoje liko 7,7 tūkst. Lt debetinis įsiskolinimas, t.y. teismas 2008 metams skirtus asignavimus naudojo 2009 metų išlaidoms dengti.

Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme²⁷ numatyta, kad asignavimai skiriami biudžetiniams metams, o biudžetiniai metai – tai metai, kurie prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d., o metams pasibaigus, disponuojamose sąskaitose esančios biudžeto lėšos, išskyrus nepanaudotus asignavimus specialiosioms programoms ir baigiamiems statybos objektams finansuoti, grąžinamos į valstybės biudžetą ne vėliau kaip iki sausio 10 dienos.

²⁵ Ten pat.

²⁶ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06 Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais) 12 str. 2 d.

²⁷ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais) 2 str. 1 ir 3 d., 32 str. 1 d.

Teisme, nesivadovaujant teisės aktų reikalavimais, 2008 m. gruodžio mėnesį buvo atlikti 7,7 tūkst. Lt avansiniai mokėjimai už būsimas 2009 metų išlaidas.

5. Kiti pastebėjimai

Apie audito metu nustatytas klaidas ir neatitikimus teismas buvo informuotas Valstybės kontrolės 2008 m. rugsėjo 10 d. raštu Nr. S-(31-1.10.1)-1656 „Dėl valstybės biudžeto asignavimų poreikio 2009 metams planavimo“ ir 2009 m. vasario 19 d. raštu Nr. S-(31-1.10.1)-349 „Dėl atliktų audito procedūrų“.

Teismas audito metu įgyvendino jam pateiktas rekomendacijas dėl valstybės biudžeto asignavimų 2009 metams poreikio planavimo, patvirtino teisėjų viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis apskaitos, vienkartinės priemokos apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašą.

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Kauno skyriaus vedėja

Aldona Dragašienė

3-iojo audito departamento Kauno skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Roma Niedvarienė